

صحیفہ ی ولایت

رمزاظہار بندگی

شرح و تفسیر مناجات شریف شعبانیہ

محمد روز بہانی

سرشناسه: روز بهانی، محمد. ۱۳۲۵
عنوان و نام پدید آورنده: صحیفه ولایت، شرح و تفسیر مناجات شعبانیه / محمد روز بهانی
مشخصات نشر: تهران، مبین اندیشه، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری: ۶۸۰ ص
شابک: ۲۲۰۰۰ ریال ۱-۱۳۹-۲۳۹-۶۰۰-۹۷۸ ISBN
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: مناجات شعبانیه - شرح و تفسیر.
موضوع: مناجات
رده بندهی کنگره: ۹۱۳۹۲ ر ۷۰۴۲۲ ش ۲۷۰/ BP
رده بندهی دیوبند: ۲۹۷/۷۲
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۵۹۳۵۷

صحیفه ولایت

«شرح و تفسیر مناجات شعبانیه»

نویسنده: محمد روزبهانی
ناشر: مبین اندیشه
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۲
قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

- چاپخانه: فردوس
- شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
- شابک: ۱-۱۳۹-۲۳۹-۶۰۰-۹۷۸ ISBN

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ می‌باشد.

مرکز پخش: تهران خیابان قزوین - خیابان سبحانی - خیابان برادران فلاح پلاک ۳۱۹
همراه: ۰۹۱۲۳۹۰۸۴۷۵

دفتر قم: خیابان معلم - ۱۰ متری معلم - کوچه ۵ (شهید فلسفی) پلاک ۴
همراه: ۰۹۱۲۶۵۱۸۰۳۶ - تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۸۳۷۰
وب سایت: www.mobineandishe.ir

ارتباط با نویسنده: ۰۹۱۲۷۵۷۹۵۱۵

فهرست مطالب

۱۷.....	دیباچه.....
۱۹.....	ماه شریف شعبان.....
۲۳.....	بعضی از خواص ماه شعبان.....
۲۵.....	مناجات و راز دل عاشق.....
۲۹.....	فراز نخست: طلب صلوات.....
۲۹.....	مناجات شعبانیه.....
۳۰.....	صلوات خدا و فرشتگان.....
۳۳.....	صلوات دعا می باشد.....
۳۴.....	صلوات خدا و گستردگی آن.....

صلوات و بحث گسترده‌ی آن.....	۳۸
دعا و ندا در رابطه با مناجات.....	۳۹
قربانیت دعا و ندا با مناجات.....	۴۶
فرار به سوی خدای یکتا.....	۴۸
خدای تعالی علم، عالم و علیم است.....	۵۱
علم خداوند علام.....	۵۲
امیدواری رمز موفقیت است.....	۵۶
عالم قضا و قدر.....	۵۶
خیر و شر.....	۶۰
نگاهی دیگر به قضا و قدر.....	۶۱
فراز دوم: اله عالم و رزق و روزی.....	۶۵
اله عالم.....	۶۵
نسخه‌ی گشایش و باطل کننده‌ی سحر و جادو.....	۶۹
نسخه‌ی حضرت رسول صلی الله علیه و آله.....	۷۱
رزق و روزی.....	۷۸
فراز سوم: رحمت و غضب الهی.....	۸۳
جمال و جلال.....	۸۳
رحمت و اسیعی خداوند.....	۸۵
غضب الهی و مظهر جلال.....	۸۷
فراز چهارم: فضل و کرم الهی.....	۹۳
فضل وسیع الهی.....	۹۳
فراز پنجم: محضر الهی.....	۹۹
حسن توکل به خدا.....	۹۹

۱۰۴.....	عفو و آمرزش الهی
۱۰۷.....	فراز ششم: اقرار به گناه و آمرزش الهی
۱۰۷.....	گناه و آمرزش آن
۱۱۱.....	گناه نافرمانی خداوند است
۱۱۳.....	توبه و آمرزش گناه
۱۱۳.....	توبه از گناه، به هر کس واجب است
۱۲۰.....	نزدیک شدن به خدا و عمل صالح
۱۲۵.....	فراز هفتم: توجه به نفس، ظلم به خویش است
۱۲۵.....	رابطه انسان با نفس خویش
۱۲۹.....	روح انسانی
۱۳۵.....	فراز هشتم: لطف و نیکی الهی در حیات و ممات انسان
۱۳۵.....	ذات الهی و ظهوراتش
۱۳۶.....	خدای خوب
۱۳۹.....	فراز نهم: خداوند برای بشر خوب سرپرستی است
۱۳۹.....	حق نظر خداوند و امیدواری بشر
۱۴۳.....	فراز دهم: جهل است یا علم اولین و آخرین
۱۴۳.....	شایسته‌ی حق و فضل و کمال
۱۴۹.....	علم اولین و آخرین
۱۵۵.....	فراز یازدهم: پوشانیدن گناه در دنیا و آخرت
۱۵۵.....	ستاریت الهی و پوشش گناهان گناهکاران
۱۵۹.....	فراز دوازدهم: احسان خدا و آشکار نشدن گناه در قیامت
۱۵۹.....	احسان الهی و ظاهر نکردن گناه

- فراز سیزدهم: جود و عفو الهی ۶۶۳
- علی وجود گسترده‌ی خدا ۷۶۳
- کردار انسان یزدانی است یا شیطانی ۱۶۵
- فراز چهاردهم: دیدار با خدای متعال ۱۶۷
- دیدار خداوند سرور والاست ۱۶۷
- دیدن خداوند در عالم ذر ۱۶۸
- دیدن خدا در عالم دنیا ۱۷۰
- دیدن خدا در عالم آخرت ۱۷۲
- امام علیه السلام خدا را مشاهده می کند ۱۷۲
- دیدن خدا چگونه است؟ ۱۷۴
- حضرت موسی و رسالت ۱۷۵
- موسی بن عمران و دیدن خدا ۱۷۷
- خداشناسی لازم است ۱۷۹
- دلالتی در رابطه با دیدن خداوند ۱۸۲
- زیارت خدای واحد و أحد ۱۸۶
- خداوند قاضی مطلق و حاکم خلق است ۱۸۷
- بنده‌ی خاص خدا ۱۸۸
- بهشت ذات اقدس ۱۹۰
- فراز پانزدهم: عذر گناه ۱۹۳
- علی در مقام عذرخواهی ۱۹۳
- فراز شانزدهم: طلب حاجت از درگاه الهی ۱۹۷
- درگاه خدا و حاجت علی ۱۹۷
- انسان طمع کار و درگاه کریم ۱۹۹

۲۰۲.....	قطع امید.....
۲۰۵.....	فراز هفدهم: اراده‌ی خواری و رسوائی.....
۲۰۵.....	عزت و ذلت هر کس بر مبنای حکمت الهی می‌باشد.....
۲۰۷.....	اراده‌ی خداوند عین فعلش می‌باشد.....
۲۰۹.....	برخورد علی علیه السلام با دنیا.....
۲۱۲.....	علی آبرو مند.....
۲۱۷.....	فراز هجدهم: روا شدن حاجت بزرگ.....
۲۱۷.....	رواسازی حاجت به دست خداست.....
۲۱۸.....	شخص بزرگ حاجتش بزرگ است.....
۲۱۹.....	حاجت بزرگ ذکر صلوات است.....
۲۲۱.....	خدای بزرگ عطایش بزرگ است.....
۲۲۳.....	فراز نوزدهم: حمد سرمدی مخصوص خدای سرمدی است.....
۲۲۳.....	حمد و چگونگی آن.....
۲۲۵.....	حمد مطلق.....
۲۲۶.....	حمد قولی.....
۲۳۳.....	فراز بیستم: خطا و گناه یا محبت و عشق.....
۲۳۳.....	مؤاخذه بین خدا و معصوم.....
۲۳۴.....	خطای بنده عفو خدا را ظاهر می‌سازد.....
۲۳۶.....	گناه بنده مغفرت خدا را ظاهر می‌سازد.....
۲۳۸.....	بازخواست گناه و مغفرت.....
۲۴۱.....	علی مولود کعبه.....
۲۴۳.....	عشق به خدا در نهایت سختی.....
۲۴۷.....	فراز بیست و یکم: طاعت و امید به خدا.....

۲۴۷.....	امید مایه‌ی حیات است
۲۴۸.....	طاعت و عبادت علی
۲۵۱.....	فراز بیست و دوم: محرومیت نشاید
۲۵۱.....	محرومیت در حریم الهی راهی ندارد
۲۵۵.....	فراز بیست و سوم: فنای عمر و گذشت جوانی
۲۵۵.....	غایت خلقت
۲۵۸.....	سیر عمر و ظهور غایت الهی
۲۶۱.....	دوران عمر علی در محضر خدا
۲۶۴.....	جوانی علی در یاری خدا
۲۶۷.....	خدای بزرگ بسیار بزرگ است
۲۷۰.....	جان کلام
۲۷۳.....	فراز بیست و چهارم: بیداری از خواب غفلت
۲۷۳.....	اقسام خواب و بیداری
۲۷۶.....	مغرور به خدا و تمایل به او
۲۸۱.....	فراز بیست و پنجم: بندگی و شأنیت انسان
۲۸۱.....	علی و اظهار بندگی
۲۸۷.....	توسل به کرم خدای کریم
۲۸۹.....	فراز بیست و ششم: عذر تقصیر بدرگاه خدای قدیر
۲۸۹.....	درگاه خدای کریم و عذر بنده
۲۹۳.....	فراز بیست و هفتم: معنای معصیت و برخورد علی
۲۹۳.....	معصیت یعنی چه؟
۳۰۲.....	محبت و حبّ به عشق مقدس

۳۰۴.....	شکر خدا
۳۰۵.....	اقسام شکر
۳۰۷.....	فراز بیست و هشتم: نزدیکی خدا به انسان و توجه خاص او
۳۰۷.....	توجه خاص الهی
۳۰۸.....	دور و نزدیکی خداوند
۳۱۳.....	جواد بخل ندارد
۳۱۵.....	فراز بیست و نهم: سه عامل قرب به خدا
۳۱۵.....	دل مقرب
۳۲۰.....	زبان راستگو
۳۲۴.....	نظر و توجه قریب خداوند
۳۲۹.....	فراز سی ام: معرف و معرف
۳۲۹.....	بیان علی جان کلام است
۳۳۱.....	معرف خداست
۳۳۳.....	سفره‌ی مرتضی علی
۳۳۵.....	پناهگاه و تکیه گاه خداست
۳۳۶.....	بعضی از خصوصیات و خواص لا اله الا الله
۳۴۰.....	رو کردن خدا و توجه خاص
۳۴۳.....	فراز سی و یکم: خداوند پناه بی پناهان
۳۴۳.....	حرکت به سوی خدا
۳۴۷.....	فراز سی و دوم: امید ازدیاد محبت به خدا
۳۴۷.....	درستان خداوند
۳۵۳.....	فراز سی و سوم: ذکر خدا و شیدائی آن در دل ذاکر

- ذکر خدا لذت بخش است..... ۳۵۳
- ذکر خدا و وسعت زندگی..... ۳۵۸
- ذاکر و مذکور و ذکر خداست..... ۳۶۰
- اسماء الله و بعض از خصوصیات آن‌ها..... ۳۶۲
- نسخه‌ی محبت..... ۳۶۴
- معصوم اسم الله است..... ۳۶۶
- فراز سی و چهارم: مقامات اهل طاعت..... ۳۶۹**
- شعور موجودات در رابطه با طاعت..... ۳۶۹
- انسان و شعور بالای او..... ۳۷۰
- انوار طیبیه و مقام اطاعت..... ۳۷۱
- طاعت و عبادت برجسته گان..... ۳۷۳
- طاعت رسول اعظم صلی الله علیه و آله در رابطه با مقام بلندش..... ۳۷۵
- مقام رضا..... ۳۷۶
- مقام رضای محبین..... ۳۸۰
- مقام رضای محبوبین..... ۳۸۱
- فراز سی و پنجم: گناه، حجاب بین بنده و خداوند است..... ۳۸۹**
- انانیت بنده گناه است..... ۳۸۹
- برده‌ی غفلت، حجاب و مانع رسیدن به خداوند است..... ۳۹۴
- حجاب ظلمانی..... ۳۹۵
- منشأ نجات خداوند است..... ۳۹۹
- فراز سی و ششم: نورانیت چشم باطن و رفع حجاب نوری..... ۴۰۳**
- بریدن کامل از غیر خدا..... ۴۰۳
- در عالم یک خداست و جز او چیزی نیست..... ۴۰۴

منکر خدا نادان و دشمن خدا دیوانه است.....	۴۰۶
انس با تعدد و تکثر.....	۴۱۳
انس با توحید خالص.....	۴۱۵
بریدن از غیر ذات اقدس.....	۴۱۶
چشمان ظاهر و باطن.....	۴۱۸
حجاب نوری.....	۴۲۱
نورانیت چشم دل و رفع حجاب‌های نوری.....	۴۲۴
غیریت لازمه‌ی تکلم است.....	۴۲۶
کشف حجاب و رسیدن به ذات اقدس الهی.....	۴۳۴
ذات با عظمت خدای بزرگ.....	۴۳۵
فراز سی و هفتم: اظهار جلالت و عظمت حضرت حق	۴۳۹
استجاب دعوت خداوند.....	۴۳۹
جلالت حق و ریختن عبد.....	۴۴۳
جلوه‌هایی از جلال و جلالت خدای بزرگ.....	۴۵۲
برخورد خدای تعالی با حضرت موسی.....	۴۵۴
فراز سی و هشتم: حسن ظن به خدای بزرگ	۴۵۷
خوشبینی به خدا و بندگانش.....	۴۵۷
خوشبینی و یأس.....	۴۵۹
کرم خداوند و امید به آن.....	۴۶۰
امید به فضل و کرم خدای کریم.....	۴۶۲
فراز سی و نهم: حسن اعتماد به خدا و خطای بشری	۴۶۳
مقام عصمت و خطا نشاید.....	۴۶۳
توکل و اعتماد به خدا.....	۴۶۶

- توکل محبوبین ۴۶۷
- فراز چهلیم: گناه استعدادی و حق یقین ۴۷۱
- گناه عامل دوری از خداوند است ۴۷۱
- خطا و گناه استعدادی ۴۷۲
- معرفت والای علی ولی الله به الله تعالی ۴۷۵
- هشیاری در برابر شیطان ۴۷۷
- قرآن حکیم و نام مبارک علی علیه السلام ۴۷۹
- تجزیه و ترکیب آیه مبارکه ۴۸۲
- شان نزول آیه مبارکه و اسم علی علیه السلام ۴۸۷
- روایات شریف و نام مبارک علی علیه السلام ۴۹۱
- روایات شریفه و نام مبارک علی علیه السلام در قرآن ۴۹۶
- بعد از زیارت نام مقدس علی علیه السلام در قرآن ۵۱۱
- اقسام یقین ۵۱۴
- یقین سبب آگاهی بشر است ۵۱۴
- امیرمؤمنان علیه السلام و حق یقین ۵۱۵
- فراز چهل و یکم: معرفت به نعمت‌های بزرگ ۵۱۷
- دیدن خدا با غفلت میسر نگردد ۵۱۷
- معرفت سبب بیداری از خواب غفلت است ۵۲۰
- هر نعمتی را شکری لازم است ۵۲۱
- بزرگترین نعمت خداوند ولایت است ۵۲۴
- فراز چهل و دوم: عوامل دعوت به دوزخ و بهشت ۵۲۷
- ثواب و عقاب خدای بزرگ بزرگند ۵۲۷
- امام فصحا و بلغا علیه السلام ۵۲۸

عقاب و کیفر بزرگ	۵۲۸
ثواب بزرگ و سیر بهشتی	۵۳۱
ثواب، لطف الهی و بهشت ظهور انسان است	۵۳۶
بهشت و جهنم ظهور جمال و جلال هستند	۵۳۹
فراز چهل و سوم: طلب صلوات از درگاه خدای کریم	۵۴۱
صلوات دعای افضل است	۵۴۱
سؤال: ضعف و نقض و نیاز می باشد	۵۴۳
علی علیه السلام و درخواست صلوات	۵۴۷
ذکر خدا و عاقبت بخیری	۵۴۸
غفلت از خدا سختی دنیا و آخرت است	۵۵۴
عهد پایدار	۵۵۵
شکر منعم	۵۵۸
انجام فرمان الهی	۵۶۰
فراز چهل و چهارم: سلام و صلوات ثمره شیرین مناجات است	۵۶۳
خدای تعالی نور است	۵۶۳
نوریت خدا به زبان خدا	۵۶۵
نور بودن خدا در لسان عصمت	۵۷۰
عرفان به حق	۵۷۳
علی و ترس از خدا یعنی چه؟	۵۷۷
دو اسم جمال و جلال	۵۸۰
صلوات و ثمره شیرین مناجات	۵۸۲
اشاره‌ای به شناخت الله تعالی	۵۸۷
حضرت حق متعال	۵۹۳

۶۰۱.....	پیغمبر توحید.....
۶۰۶.....	محمّد و ظاهر و باطنش.....
۶۰۸.....	رشحاتی از باطن.....
۶۰۹.....	گزیده‌هایی از آیات کریمه.....
۶۱۱.....	شجره‌ی طیّبه‌ی عالین.....
۶۱۳.....	تراوش کوثری و حیات عالم ماده.....
۶۱۴.....	گزیده‌هایی از روایات شریفه.....
۶۱۸.....	رسالت چگونه است و رسول کیست؟.....
۶۱۹.....	تفاوت بین نبی و رسول.....
۶۲۰.....	پیامبران تشریعی و تکوینی.....
۶۲۸.....	پیامبران کاذب.....
۶۲۹.....	اسناد آل و... از قرآن حکیم.....
۶۳۲.....	اسناد آل و... از روایات شریف.....
۶۳۸.....	طاهرین و آل موحد.....
۶۴۰.....	مؤمن آل فرعون.....
۶۴۴.....	سلام خدای سلام.....
۶۴۷.....	فهرست آیات کریمه.....
۶۵۷.....	فهرست روایات شریفه.....
۶۶۷.....	کتابنامه.....
۶۷۷.....	دیگر آثار به چاپ رسیده از نویسنده.....

دیاچه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الهاً واحداً واحداً فرداً صمداً، والسلام والصلوة على جميع
الانبياء والمرسلين، والائمة الهدى المهديين سيما خاتم الانبياء و
خاتم الاولياء والهبا، واللعنة الابدية على اعدائهم و غاصبي
حقوقهم اجمعين من الآن الى قيام يوم الدين آمين رب العالمين.

در اوایل ظهور انقلاب اسلامی ایران و مقدمه ی انقلاب جهانی حضرت
صاحب الامر سلام الله تعالى و صلواته علیه، رهبر کبیر انقلاب الهی، عالم ربانی

و عارف بالله تعالی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی که سلام و صلوات خدای تبارک و تعالی بر او باد؛ بارها به مناسبت‌هایی راجع به علو و مقام مطالب بسیار بلند و عالی مناجات شعبانیه مطالبی می‌فرمودند. یکی از فرمایشات حضرتش این است: مناجات شعبانیه کم‌نظیر است، مشتمل بر اسراری است که دست ما از آن کوتاه است. شرح کنند، به مردم ارائه دهند، گرچه کسی نمی‌تواند شرح کند.

حقیر بی‌چیز با شنیدن سخنان شیرینش در پی فرصتی بودم تا مناجات نامبرده را زیارت نموده و توضیحی نسبت به آن داشته باشم ولی روزی حقیر نشد تا بعد از گذشت سی سال از عمر گرانمایه‌ی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، بعضی از ائمه جماعات تهران و برادران روحانی تکراراً از حقیر تقاضای تفسیر مناجات شعبانیه نمودند؛ از طرفی سخنان معصوم سلام الله تعالی علیه بسیار سنگین، عمیق و پر بار می‌باشند؛ همان‌گونه که حضرت امام قدس الله سره الشریف فرمودند، کسی نمی‌تواند تا شرح کند. کی توانیم آن‌ها را بیابیم و بیان نمائیم، خصوصاً این حقیر ناچیز نتواند به ظواهر آن‌ها برسد تا چه رسد به باطن و باطن‌های آن‌ها.

از طرفی رد خواسته‌ی عزیزان روا نبود؛ با مدد الهی و نظر مقام عصمت به زیارت مناجات بلند مرتبه و کلام گهربار معصوم علیه السلام رفته و ظاهری از ظاهرهای آن را زیارت نموده، قبل از رسیدن

به محضر پر فیض مناجات شعبانیه و زیارت آن، مطالب مختصری به عنوان دباجه ترسیم می گردد.

در بعضی از کتاب های دعا از بزرگانی مانند ابن خالویه رسیده است، گفته است این مناجات حضرت امیرمؤمنان و دیگر امامان علیهم السلام می باشد که در ماه شعبان می خواندند.

ماه شریف شعبان

ماه شعبان ماه بسیار عظیم و پر اهمیتی می باشد. ماه شریف شعبان در بین دو ماه بزرگ، به نام ماه مبارک رجب و ماه مبارک رمضان واقع شده است و این دو ماه را ماه خدا می دانند. در بیانی ماه رجب را ماه خدا، و ماه شعبان را ماه رسول خدا و ماه رمضان را ماه امت می دانند:

قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «الإن رجباً شهر الله، و شعبان شهرى، و رمضان شهر امتى». 'رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: بدانید که رجب ماه خدا و شعبان ماه من و رمضان ماه امت من است.

در بیان دیگری ماه رمضان را ماه خدا دانسته اند:

عن ابى عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه و

آله: «شهر رمضان شهر الله عزوجل».^۱ امام صادق علیه السلام از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله نقل می کند: که حضرت فرموده است: ماه رمضان ماه خداوند است.

قال رسول الله صلی الله علیه و آله: «شعبان شهری و شهر رمضان شهر الله عزوجل فمن صام يوماً شهري كنت شفيعه يوم القيمة و من صام يومين من شهري غفر له ما تقدم من ذنبه و من صام ثلاثة ايام من شهري قيل له استأنف العمل...».^۲ امام جعفر صادق علیه السلام از پدر و از پدرانش از رسول خدا صلی الله علیه و آله نقل می کند که حضرت فرموده است: ماه شعبان ماه من است و ماه رمضان ماه خداوند است. هر که یک روز از ماه مرا روزه دارد من روز قیامت شفیع او باشم و هر که دو روز از ماه مرا روزه گیرد گناهانش آمرزیده شود و هر که سه روز از ماه مرا روزه داشته باشد به او گویند کار خود را از سر گیر.

قبل از ماه شعبان ماه رجب است، ماه مبارک رجب یکی از ماه های حرام می باشد؛ در زمان جاهلیت و قبل از ظهور اسلام ماه رجب بسیار شریف و محترم می دانستند، برای حرمت این ماه جنگ و خونریزی ها را تعطیل

۱- بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۴۰.

۲- امالی شیخ صدوق، مجلس ششم، ح ۱.

می کردند، در اسلام هم این ماه را بسیار با اهمیت می دانستند. ماه رجب چنین معنا شده است:

عن ابی الحسن علیه السلام قال: «رجب نهر فی الجنة أشدّ بياضاً من اللبن و أحلى من العسل، من صام يوماً من رجب سقاه الله عزّ وجلّ من ذلك النهر».^۱ حضرت علیه السلام می فرماید: رجب نهری است در بهشت، از شیر سفیدتر از عسل شیرین تر است، کسی که یک روز از ماه رجب را روزه بدارد خداوند او را از آن نهر بیچشاند.

و یا فرمود:

«رجب شهر عظیم یضاعف الله فیہ الحسنات و یمحوفیه السيئات، من صام يوماً من رجب تباعدت عند النار مسيرة مائة سنة، و من صام ثلاثة أيام وجبت له الجنة».^۲ ماه رجب ماه عظیمی است، در این ماه نیکی زیاد شده و گناهان محو می گردند؛ کسی که یک روز از این ماه روزه داشته باشد بهشت بر او واجب می گردد.

این ماه با این عظمت قبل از ماه عظیم شعبان قرار گرفته است؛ در عظمت ماه شعبان همین بس که ماه اشرف مخلوقات، پیغمبر اعظم اسلام صلی الله علیه

۱- ثواب الاعمال، ص ۷۸.

۲- ثواب الاعمال، ص ۷۸.

و آله و سلم است. درباره ماه شعبان آمده است:

قال رسول الله صَلَّى الله عليه و آله: «رجب شهر الله الاصم يصب الله فيه الرحمة على عباده، و شهر شعبان تنشعب فيه الخيرات، و في أوّل ليلة من شهر رمضان تغل المردة من الشياطين، و يغفر في كلّ ليلة سبعين الفاء فاذا كان في ليلة القدر غفر الله بمثل ما غفر في رجب و شعبان و شهر رمضان الى ذلك اليوم الا رجل بينه و بين اخيه رشحاء فيقول الله عزّوجلّ انظروا هؤلاء حتى يصطلحوا»^۱.
 امام هشتم عليه السلام از پدراناش از رسول خدا صلى الله عليه و آله نقل می کند که بعد بزرگوارش می فرماید: ماه رجب ماه اصم الهی است، ماهی است آرام و هیچ صدای سلاح و جنگی شنیده نمی شود. خدای تعالی در این ماه رحمتش را بر سر بندگانش می ریزد و در ماه شعبان خیراتش منشعب، پراکنده و گسترده می شود. در شب اول ماه رمضان شیطان ها را در غل و زنجیر کنند، در هر شبی از شب های ماه مبارک رمضان هفتاد هزار^۲ بنده آمرزیده می گردد و چون شب قدر شود خدای بزرگ به اندازه ی

۱- عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۷۶، ح ۳۳۱.

۲- هفتاد هزار، علامت کثرت است.

آن چه در ماه رجب، شعبان و رمضان، تا روز قدر آمرزیده است، بیمارزد، بغیر از آن مردی که میان او و برادر دینی او دشمنی باشد. پس به فرشتگان فرماید: او را مهلت دهید تا اصلاح کند.

خیرات در ماه شعبان گسترده می شود، رسول اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «شهر شعبان تشعب فیہ الخیرات».^۱ در ماه شعبان خیرات و خوبی ها گسترده و همه جائی می شوند.

بعضی از خواص ماه شعبان

ماه شریف شعبان اثرات مهمی برای مؤمنان دارد.

عن الصادق جعفر بن محمد علیهما السلام قال: «صیام شعبان ذخر للعبد یوم القیمة و ما من عبد یکثر الصیام فی شعبان الا اصلاح الله له امر معیشتہ و کفاه شر عدوه و ان ادنا ما یکون لمن یصوم یوماً من شعبان ان نجب له الجنة».^۲ حضرت امام جعفر صادق علیه السلام می فرماید: روزه ای که در ماه شعبان گرفته شود ذخیره ی روز قیامت است. بنده ای نیست که در شعبان فراوان روزه بگیرد مگر آن که خداوند زندگی و کار معیشت او را اصلاح کند و شر

۱- بحار الانوار، ج ۹۷، ص ۷۳.

۲- امالی شیخ صدوق، مجلس پنجم، ح ۱.

- رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید: «أنا و عليّ أبوا

هذه الامة»^۱. من و علی دو پدر این امتیم. در بیان دیگر دارد:

قال لعليّ: «أنا و أنت أبوا هذه الامة»^۲. رسول اعظم اسلام صلی الله

علیه و آله و سلم به علی علیه السلام فرمود: علی جان، من و تو هر

دو، دو پدر این امت هستیم. فرزند از باطن پدر ظاهر می گردد و

در پی پدر به سوی کمال حرکت می کند، پدر علم اولین و

آخرین دارد، فرزند در پی اوست تا از او بهره مند گردد، می رود

تا از خزینه بهره مند شود.

قال رسول الله صلی الله علیه و آله: «اننا خزانة العلم و عليّ مفتاحه،

فمن اراد الخزانة فليأت المفتاح»^۳. رسول خدا صلی الله علیه و آله

خزینه است و علی علیه السلام کلید آن است، کسی که

می خواهد به خزینه ی علم برسد و اقر آن استفاده کند لازم است از

کلید آن و از علی استفاده کند.

در بیان دیگر آمده است:

«أنا مدينة العلم و عليّ بابها فمن اراد العلم فليقتسبه من

۱- بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۱۱.

۲- المفردات، ص ۷.

۳- بحار الانوار، ج ۴۰، ص ۲۰۱.

علی^۱، 'نزول علم الهی می فرماید: من شهر علمم و علی
درب آن شهر است پس هر کس از علم و دانش خواهد
آن را از علی فرا گیرد.

مانند این بیانات به صورت مختلف بیان شده است، خود را شهر علم، شهر
حکمت و شهر بهشت می داند و علی را درب آن و راه ورود، ورود به آن
شهرهای کمال می داند.

فرزند شهر علم، حکمت و کمال با ورود به شهرها از درب آنها و با استفاده
از کلید خزانه، از خزانه‌ی کمال استفاده می کند. فرزندان، شیعیان و پیروان مقام
عظمت، با کمک از مقام عصمت به زیارت سخنان گهربار عصمت به نام مناجات
می روند تا بتوانند از درخت پر بار عصمت ثمره‌ای چیده و بهر مند گردند.

مناجات: مناجات به معنای راز گوئی می باشد، آن که با خدا مناجات دارد،
راز دل خود را با معبود خود در میان می گذارد، مناجات راز گوئی و عرض نیاز
است. همه‌ی معصومان با خدای خویش مناجات‌ها داشتند خصوصاً حضرت
امیر مؤمنان علیه السلام، ایشان مناجات متعددی دارند، یکی از مناجات پربارش
مناجات شعبانیه است؛^۱ این مناجات را ابن خالویه نقل نموده است.

مروّی عن ابن خالویه... قال: اتّھا مناجات امیر المؤمنین علی بن ابی
طالب علیه السلام و الائمة من ولده علیهم السلام، کانوا یدعون

۱- الارشاد، ج ۱، ص ۲۹.

بها فی شهر شعبان: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاسْمَعْ دَعَائِي إِذَا دَعَوْتُكَ، وَاسْمَعْ نِدَائِي إِذَا نَادَيْتُكَ وَاقْبَلْ عَلَيَّ إِذَا نَاجَيْتُكَ...»^۱ ابن خالویه گفته است این مناجات را حضرت امیرمؤمنان و امامان از فرزندان او که سلام و صلوات خدای سلام بر همه باد، در ماه شعبان می خواندند.^۲

مناجات جلیل القدر شعبانیه چهل و چهار فراز است، هر فرازی با اسم حسنی «الله» شروع می شود جز فراز اول؛ فراز اول فراز بلندی است با اسم جلالت «الله» شروع می گردد. پس با طالب صلوات و توجه خاص از خدای سلام، بر محمد و آل محمد علیهم السلام شروع می گردد. مؤمنان و پیروان امامان به مانند امامان علیهم السلام که پیروی از مولای خود نموده و این مناجات را داشته اند، سعی داشته باشند از مولای خود آموخته، در ماه پر فضیلت شعبان با زبان مولی با خدای خود مناجات و عرض نیاز کنند، بلکه در هر زمانی که حضور قلب داشته باشند می توانند زبان به مناجات با قاضی الحاجات بگشایند و دل تاریک خود را روشن و منور نمایند.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

۱- اقبال الاعمال، ص ۶۸۵، فضیلت و اعمال ماه شعبان.

۲- حسین بن خالویه یکی از بزرگان امامیه، از راویان، عالم و صاحب کتاب در امامت امیرمؤمنان علیه السلام و... می باشد. نوعاً رجال حدیث او را مدح نموده اند. سند مناجات بدون اشکال بلکه عالی می باشد.